Ombudsman Eorpach

Is le meaisínaistriúchán [Nasc] *a gineadh aistriúchán an leathanaigh seo. Is féidir earráidí a bheith i meaisínaistriúcháin a d'fhéadfadh soiléireacht agus cruinneas a laghdú; ní ghlacann an tOmbudsman aon dliteanas i leith aon neamhréireachtaí. Chun an fhaisnéis is iontaofa agus an deimhneacht dhlíthiúil a fháil, féach ar an leagan foinseach i Béarla atá nasctha thuas. Chun tuilleadh eolais a fháil féach ar ár* mbeartas teanga agus aistriúcháin [Nasc].

Cinneadh ón Ombudsman Eorpach lenar dúnadh a fhiosrúchán ar ghearán 1953/2008/MF i gcoinne Pharlaimint na hEorpa

Cinneadh
Cás 1953/2008/MF - **Tosaithe an** 30/07/2008 - **Moladh faoi** 07/09/2009 - **Cinneadh an** 18/10/2010

Is oifigeach de chuid na Parlaiminte é an gearánach ag a bhfuil leanbh faoi mhíchumas. Mar thoradh ar mhíchumas a linbh, fuair an gearánach liúntas AE um leanbh cleithiúnach dúbailte dá bhforáiltear sna Rialacháin Foirne, chomh maith le liúntas ar an leibhéal náisiúnta.

Mheas an Pharlaimint gur den chineál céanna an dá liúntas agus gur asbhain siad méid an liúntais náisiúnta ó liúntas dúbailte AE. Rinne an Pharlaimint é sin in ainneoin gur iarr an gearánach uirthi gan cinneadh a dhéanamh os comhair Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh tar éis deireadh a chur lena breithniú ar ábhar comhchosúil i gcás a bhí ar feitheamh. Cúpla mí ina dhiaidh sin, chinn an Chúirt nach raibh an dá liúntas i gceist den chineál céanna. Ar bhonn an bhreithiúnais sin, d'iarr an gearánach go n-íocfadh an Pharlaimint an liúntas leanaí cleithiúnacha dúbailte leis go haisghníomhach. Dhiúltaigh an Pharlaimint ar an bhforas nach raibh feidhm ag an mbreithiúnas ach amháin maidir leis na páirtithe sna himeachtaí dlíthiúla.

Ina ghearán, líomhain an gearánach gur theip ar an bParlaimint gníomhú go cothrom agus i gcomhréir le prionsabal na córa comhionainne. D'áitigh sé nár thug an Pharlaimint aird leordhóthanach ar an mbreithiúnas thuasluaite nuair a dhiúltaigh sí dó íocaíocht aisghníomhach a dhéanamh ar an liúntas iomlán leanaí cleithiúnacha dúbailte.

Mheas an tOmbudsman, fiú mura raibh oibleagáid dhlíthiúil ar an bParlaimint an breithiúnas a chur chun feidhme i ndáil le hoifigigh in imthosca comhchosúla ach nach raibh ina pháirtí sa chás, nach raibh cosc dlíthiúil uirthi léirmhíniú na Cúirte ar dhlí na hEorpa a chur i bhfeidhm maidir le hoifigigh den sórt sin. Ní hamháin go raibh sé sin go hiomlán dlíthiúil, ach bhí sé i gcomhréir le prionsabail an dea-riaracháin freisin. D'aimsigh sé cás drochriaracháin i ndiúltú na Parlaiminte cúiteamh a thabhairt don ghearánach as asbhaint neamhdhleathach liúntas leanaí

déchleithiúnaigh AE. Bhí diúltú na Parlaiminte níos measa toisc gur iarr an gearánach go sonrach uirthi fanacht le breithiúnas na Cúirte sula ndearna sí an asbhaint, ach theip ar an bParlaimint déanamh amhlaidh.

Dá bhrí sin, rinne an tOmbudsman an dréachtmholadh seo a leanas: *"Ba cheart don Pharlaimint an liúntas linbh chleithiúnaigh dhúbailte a íoc go cúlghabhálach leis an ngearánach don tréimhse ón 1 Márta 2004 go dtí an 1 Aibreán 2005, eadhon, suim EUR 5500."*

Dhiúltaigh an Pharlaimint don dréachtmholadh.

Leag an tOmbudsman béim ar ualach sóisialta na liúntas a íocadh le tuismitheoirí leanaí faoi mhíchumas agus d'athdhearbhaigh sé a chinneadh go raibh drochriarachán i gceist. Dhún sé an cás le ráiteas criticiúil. Chuir sé an Coiste um Achainíocha sa Pharlaimint ar an eolas freisin faoi sheasamh a sheirbhísí riaracháin i ndáil le cearta bunúsacha leanaí agus daoine faoi mhíchumas.

Cúlra an ghearáin

1. Rugadh mac an ghearánaigh i 1979. Tá sé faoi mhíchumas meabhrach.

2. Is oifigeach de chuid Pharlaimint na hEorpa é an gearánach. I gcomhréir le hAirteagal 67(3) de na Rialacháin Foirne [1] , ó 1992 go 2004, dheonaigh an Pharlaimint don ghearánach an liúntas débhliantúil linbh chleithiúnaigh, arb ionann é agus EUR 521. Ina theannta sin, i gcomhréir le Dlí Lucsamburg an 16 Aibreán 1979, d'íoc ciste cabhrach frithpháirteach Lucsamburg liúntas speisialta le haghaidh leanaí faoi mhíchumas leis an ngearánach, mar ionadaí dlíthiúil ar a leanbh faoi mhíchumas ('an liúntas Lucsamburg'). B'ionann sin agus EUR 553 sa mhí.

3. An 25 Márta 2004, chuir Ceann Aonaid na Parlaiminte um Chearta Daoine Aonair in iúl don ghearánach nár cheadaigh Airteagal 67(2) de na Rialacháin Foirne [2] forluí leis na sochair ó fhoinsí eile. Luaigh an Ceann Aonaid um Chearta Indibhidiúla, amhail ón 1 Márta 2004, go ndéanfaí an liúntas Lucsamburg dá leanbh faoi mhíchumas a asbhaint ón liúntas dúbailte linbh chleithiúnaigh toisc go raibh an dá liúntas den chineál céanna. Mar thoradh air sin, ní bhfuair an gearánach an liúntas linbh chleithiúnaigh dhúbailte ar chor ar bith toisc go raibh sé níos ísle ná an liúntas Lucsamburg.

4. An 2 Feabhra 2004, rinne oifigeach eile de chuid na Parlaiminte (an tUasal W.), a bhfuil a leanbh faoi mhíchumas meabhrach freisin, iarratas a thaisceadh os comhair na Cúirte Céadchéime (CFI) i gcoinne chinneadh na Parlaiminte liúntas Lucsamburg a bhaint den liúntas dúbailte linbh chleithiúnaigh arna íoc ag an bParlaimint (*W. v an Pharlaimint*) [3] .

5. An 16 Meitheamh 2004, rinne an gearánach gearán faoi Airteagal 90(2) de na Rialacháin Foirne in aghaidh chinneadh na Parlaiminte an 25 Márta 2004. Sa ghearán sin, rinne sé agóid i

gcoinne asbhaint liúntas Lucsamburg as an liúntas linbh chleithiúnaigh dhúbailte atá dlite dó faoi na Rialacháin Foirne, agus d'iarr sé ar an Údarás Ceapacháin a chinneadh maidir lena ghearán a chur siar i bhfianaise an cháis ar feitheamh thuasluaite.

6. Le litir dar dáta an 27 Meán Fómhair 2004, dhiúltaigh an Pharlaimint do ghearán Airteagal 90(2) an ghearánaigh ar an bhforas go raibh an dá liúntas den chineál céanna. Dhiúltaigh an Pharlaimint freisin a cinneadh a chur siar i bhfianaise an cháis a bhí ar feitheamh, ach níor thug sí aon chúiseanna lena dhiúltú.

7. Dhiúltaigh an CFI d'iarratas an Uasail W.. Ina dhiaidh sin, chuir an tUasal W. achomharc faoi bhráid Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh (CBAE). Ina breithiúnas an 18 Nollaig 2007 [4] ("an Breithiúnas"), rialaigh Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh, i bhfianaise a chuspóir agus a aidhm, nach raibh liúntas Lucsamburg do leanbh faoi mhíchumas den chineál céanna leis an liúntas linbh dhúbailte chleithiúnaigh arna dheonú ag an bParlaimint i gcomhréir le hAirteagal 67(3) de na Rialacháin Foirne. Ordaíodh don Pharlaimint go cúlghabhálach an liúntas ábhartha um leanbh cleithiúnach dúbailte a íoc leis an achomharcóir, chomh maith leis an ús fabhraithe.

8. An 21 Eanáir 2008, thaisc an gearánach iarraidh leis an bParlaimint faoi Airteagal 90(1) de na Rialacháin Foirne. Ar bhonn an bhreithiúnais, d'iarr sé ar an bParlaimint an liúntas dúbailte linbh chleithiúnaigh a íoc leis chomh maith leis an liúntas a fabhraíodh don tréimhse ón 1 Márta 2004 go dtí an 1 Aibreán 2005.

9. An 7 Feabhra 2008, chuir an gearánach iarratas isteach ar an liúntas linbh chleithiúnaigh dhúbailte gan liúntas Lucsamburg a asbhaint. Le cinneadh an 4 Márta 2008, deonaíodh é seo don ghearánach, le héifeacht ón 1 Eanáir 2008.

10. Rinne an gearánach iarratas eile ar shuimeanna a d'asbhain an Pharlaimint roimh an mBreithiúnas a íoc, idir an 1 Márta 2004 agus an 1 Aibreán 2005. Rinneadh na hasbhaintí sin as an liúntas linbh chleithiúnaigh dhúbailte ar bhonn Airteagal 67(2) de na Rialacháin Foirne.

11. An 15 Feabhra 2008, dhiúltaigh Ceann Aonaid na Parlaiminte um Chearta Daoine Aonair d'iarraidh an ghearánaigh ar na forais nach raibh feidhm ag an mbreithiúnas maidir le híocaíocht chúlghabhálach ach amháin idir na páirtithe agus nach bhféadfaí é a chur i bhfeidhm i gcás an ghearánaigh. Dúirt an Pharlaimint freisin, an 4 Márta 2008, gur chuir Ceann Aonaid um Chearta Daoine Aonair in iúl don ghearánach "go *raibh sé i dteideal liúntas dúbailte linbh chleithiúnaigh a fháil amhail ón 1 Eanáir 2008.* "

12. An 5 Márta 2008, rinne an gearánach an dara gearán faoi Airteagal 90(2) de na Rialacháin Foirne a thaisceadh leis an bParlaimint. D'agair an gearánach cur i bhfeidhm *erga omnes* an Bhreithiúnais.

13. I litir dar dáta an 16 Meitheamh 2008, dhiúltaigh an Pharlaimint do ghearán Airteagal 90(2) ar an bhforas nach bhféadfaí an Breithiúnas a mheas mar fhíoras substainteach nua. Níorbh fhéidir, dá bhrí sin, na spriocdhátaí le haghaidh leigheasanna inmheánacha i gcás an ghearánaigh a athoscailt.

14. An 9 Iúil 2008, chuaigh an gearánach i dteagmháil leis an Ombudsman.

Ábhar an fhiosrúcháin

15. Ina ghearán, líomhain an gearánach gur theip ar an bParlaimint gníomhú go cothrom agus i gcomhréir le prionsabal na córa comhionainne. Mar thaca leis an líomhain sin, d'áitigh an gearánach nár thug an Pharlaimint aird leordhóthanach ar an mBreithiúnas nuair a dhiúltaigh sí go cúlghabhálach an liúntas iomlán leanaí cleithiúnacha dúbailte a íoc leis don tréimhse inar laghdaíodh é.

16. Mhaígh an gearánach gur cheart don Pharlaimint na suimeanna a d'asbhain sí idir an 1 Márta 2004 agus an 1 Aibreán 2005 a íoc leis ón liúntas dúbailte linbh chleithiúnaigh a dheonaigh an Pharlaimint mar gheall ar liúntas Lucsamburg a bhí á fháil aige dá leanbh faoi mhíchumas.

An fiosrúchán

17. An 30 Iúil 2008, d'oscail an tOmbudsman fiosrúchán ar líomhain agus éileamh an ghearánaigh.

18. Sheol an Pharlaimint a tuairim uaithi an 11 Samhain 2008. Chuir an tOmbudsman ar aghaidh chuig an ngearánach é mar aon le cuireadh chun barúlacha a thabhairt, a sheol sé an 25 Samhain 2008.

19. Tar éis breithniú cúramach a dhéanamh ar an tuairim agus ar na barúlacha, an 7 Meán Fómhair 2009, rinne an tOmbudsman dréachtmholadh de réir Airteagal 3(6) dá Reacht.

20. An 18 Eanáir 2010, sheol an Pharlaimint a tuairim réasúnaithe. Chuir an tOmbudsman an freagra sin ar aghaidh chuig an ngearánach, le cuireadh chun barúlacha a chur isteach. Sheol an gearánach a chuid barúlacha an 1 Márta 2010.

Anailís agus conclúidí an Ombudsman

A. Cóir éagórach líomhnaithe

Argóintí a chuirtear faoi bhráid an Ombudsman

21. Líomhain an gearánach gur mhainnigh an Pharlaimint gníomhú go cothrom agus i gcomhréir le prionsabal na córa comhionainne. Mar thaca leis an líomhain sin, d'áitigh an

gearánach gur theip ar an bParlaimint an Breithiúnas a chur san áireamh go leordhóthanach nuair a dhiúltaigh sí an liúntas iomlán leanaí cleithiúnacha dúbailte a íoc leis go cúlghabhálach don tréimhse inar laghdaíodh é.

22. Mhaígh an gearánach gur chóir don Pharlaimint an méid a d'asbhain sí ón liúntas linbh chleithiúnaigh dúbailte a dheonaigh sí don ghearánach a íoc leis ón 1 Márta 2004 go dtí an 1 Aibreán 2005, mar gheall ar an liúntas Lucsamburg a bhí á fháil aige dá leanbh faoi mhíchumas.

23. Ina tuairim, dúirt an Pharlaimint gur dhiúltaigh sí *i bpáirt* [5] do ghearán Airteagal 90(2) an 27 Meán Fómhair 2004. De réir an chásdlí shocair a bhí i bhfeidhm an tráth sin, bhí údar cuí le forfheidhmiú na rialach maidir le neamhfhorluí sochar, a leagtar síos in Airteagal 67(2) de na Rialacháin Foirne, [6] toisc go raibh an dá liúntas inchomparáide agus go raibh an cuspóir céanna acu: in 2004, *áfach, níor bhain an gearánach úsáid as na nósanna imeachta achomhairc breithiúnacha, mar a* fhoráiltear in Airteagal 91(3) de na Rialacháin Foirne [7], a d'fhéadfadh úsáid a bhaint as na nósanna imeachta achomhairc breithiúnacha, mar a fhoráiltear in Airteagal 91(3) de na Rialacháin Foirne [7] , a d'fhéadfadh úsáid a bhaint as cinneadh na Parlaiminte. Mar thoradh air sin, tháinig an cinneadh maidir lena staid chun bheith críochnaitheach.

24. In *W. v an Pharlaimint* , chinn Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh *nach raibh an liúntas Lucsamburg den chineál céanna* leis an liúntas dúbailte linbh chleithiúnaigh dá bhforáiltear in Airteagal 67(3) de na Rialacháin Foirne. Ordaíodh don Pharlaimint riaráistí an liúntais linbh a íoc, rud ba cheart a bheith faighte ag an iarratasóir, an tUasal W. ón 1 Iúil 2003 ar aghaidh. I bhfianaise an bhreithiúnais, lenar cuireadh breithiúnas CFI [8] ar neamhní, chinn an Pharlaimint a cleachtas riaracháin a athrú.

25. Mheas an Pharlaimint, áfach, nach féidir a cheangal go cúlghabhálach na liúntais atá i gceist a íoc leis an ngearánach. Ní raibh an Breithiúnas infheidhme maidir le tríú páirtithe sa chás, nach bhféadfadh aon éifeacht dhlíthiúil chúlghabhálach a bheith ag an mBreithiúnas ina leith. Ní raibh an Breithiúnas infheidhme ach amháin maidir leis na páirtithe sa chás.

26. Thagair an Pharlaimint don chásdlí is infheidhme [9] , ina sonraítear gurb iad na daoine a ndéanann an beart a cuireadh ar neamhní difear díreach dóibh, cé is moite de na páirtithe iarbhír in imeachtaí os comhair na Cúirte, na daoine lena mbaineann na héifeachtaí dlíthiúla atá ag breithiúnas ón gCúirt a neamhníonn beart. Ní fhéadfaidh breithiúnas den sórt sin a bheith ina fhachtóir nua ach amháin maidir leis na daoine sin.

27. Ní raibh an gearánach ina pháirtí i gcás *W. v. na Parlaiminte* . Dá bhrí sin, ní raibh baint dhíreach aige leis na bearta a chuir an Chúirt Bhreithiúnais ar neamhní. Dá réir sin, ní raibh an Breithiúnas ina fhachtóir nua. Ina theannta sin, bhí an spriocdháta chun achomharc a dhéanamh i gcoinne dhiúltú a ghearáin in 2004 imithe in éag. Mar thoradh air sin, rinneadh cinneadh riaracháin críochnaitheach de chinneadh riaracháin na Parlaiminte an 25 Márta 2004 agus ní féidir é a leasú. Ní fhéadfaidh an gearánach argóint a dhéanamh, de bhua phrionsabal na córa comhionainne, go gcuirfí an Breithiúnas i bhfeidhm go cúlghabhálach ar a chás

pearsanta, ná ní fhéadfaidh sé aisíocaíocht a éileamh i leith suimeanna a baineadh as an liúntas linbh dhúbailte chleithiúnaigh.

Measúnú an Ombudsman as a dtagann dréachtmholadh

28. Ní féidir a shéanadh nach raibh an Breithiúnas lenar cuireadh cinneadh na Parlaiminte ar neamhní i gcás an Uasail W, agus lena n-ordaítear íocaíocht chúlghabhálach, ceangailteach ó thaobh dlí ach ar na páirtithe sna himeachtaí. Dá bhrí sin, tá an cásdlí socraithe srianta ag teorainneacha pearsanta, ábhartha agus ama an ábhair atá faoi dhíospóid.

29. Mar sin féin, fiú mura bhfuil éifeacht *erga omnes* simplí ag an mBreithiúnas *de jure* , níl sé as an áireamh go bhféadfadh éifeacht *erga omnes* a bheith ag an mBreithiúnas *de facto* . Fiú mura bhfuil oibleagáid dhlíthiúil ar an bParlaimint an Breithiúnas a chur chun feidhme i ndáil le hoifigigh a bhfuil imthosca comhchosúla acu, ach nach páirtí sa chás iad, is cinnte nach gcuirtear cosc dlíthiúil ar an bParlaimint léirmhíniú na Cúirte ar dhlí na hEorpa a chur i bhfeidhm maidir leis na hoifigigh sin. Ní hamháin go mbeadh sé sin go hiomlán dlíthiúil, ach bheadh sé i gcomhréir le prionsabail an dea-riaracháin [10] freisin.

30. I mír 99 de Bhreithiúnas [11] , chinn Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh nach den chineál céanna an liúntas Lucsamburg do dhaoine faoi mhíchumas, ná an liúntas Eorpach um leanbh dúbailte cleithiúnach, a íoctar le tuismitheoirí leanaí faoi mhíchumas. Dá bhrí sin, bhí cinneadh na Parlaiminte an 25 Márta 2004 neamhdhleathach i gcás inar luadh ann gur den chineál céanna an liúntas Lucsamburg a deonaíodh do leanbh faoi mhíchumas an ghearánaigh, chomh maith leis an liúntas Eorpach a deonaíodh don ghearánach mar athair an linbh sin. Ina freagra ar an ngearánach dar dáta an 16 Meitheamh 2008, thagair an Pharlaimint, mar ba cheart, don chásdlí in *Centeno Mediavilla [* 12] , á dheimhniú nach mór dlíthiúlacht birt Eorpaigh a mheas ar bhonn na bhfíoras agus an dlí atá ann ar dháta a ghlactha. In 2004, áfach, bhí na fíricí ábhartha mar an gcéanna leis na fíricí sa chás seo, eadhon, bhí mac an ghearánaigh díchumasaithe agus i dteideal liúntas Lucsamburg a fháil. Níl an tOmbudsman ar an eolas faoi aon chásdlí roimh an mBreithiúnas inar cuireadh an liúntas leanaí dúbailte cleithiúnacha Eorpacha agus liúntas Lucsamburg i gcomparáid de réir bhrí Airteagal 67(2) de na Rialacháin Foirne.

31. Tá cásdlí seanbhunaithe ann go bhféadfar gníomhartha dearbhaitheacha riaracháin neamhdhleathacha a tharraingt siar le héifeacht chúlghabhálach. I bhfianaise Hoogovens *[* 13] , ní gá go mbeadh feidhm ag an riail nach gceadaítear cúlghairm ach amháin laistigh de thréimhse réasúnta ama maidir le gníomhartha neamhdhleathacha dearbhaitheacha den sórt sin [14] .

32. Maidir leis sin, thug an tOmbudsman faoi deara gur athraigh an Pharlaimint a cleachtas riaracháin go cuí amhail ó dháta an Bhreithiúnais. Mar sin féin, cé gur chúlghair an Pharlaimint a beart neamhdhleathach le héifeacht láithreach, dhiúltaigh sí é sin a dhéanamh go cúlghabhálach agus an méid a asbhaineadh go neamhdhleathach ina chás a íoc leis an ngearánach. Mheas an tOmbudsman, áfach, go mbeadh sé réasúnach, sa chás seo, go

mbeadh an chúlghairm aisghníomhach chun a chuspóir féin a chomhlíonadh.

33. Ar an gcéad dul síos, ba chosúil gurb iad an gearánach agus an tUasal W. **amháin** a bhfuil leanaí acu a ndeonaítear liúntas Lucsamburg dóibh. Dá bhrí sin, ba iad na hoifigigh sin amháin a d'fhéadfadh leas a bhaint as an gcúlghairm ag an am sin agus amach anseo. Tá cás an Uasail W. curtha ina cheart cheana féin. Chun a gníomhaíochtaí neamhdhleathacha maidir leis an ngearánach a leigheas, chinn an tOmbudsman gur cheart don Pharlaimint a cinneadh a chúlghairm, le héifeacht chúlghabhálach, mar a rinne sí i gcás an Uasail W tar éis an bhreithiúnais.

34. Ar an dara dul síos, cé gurb é is cuspóir don liúntas Eorpach um leanbh cleithiúnach dúbailte cabhrú le hoifigigh déileáil leis an gcaiteachas trom is gá chun cúram a thabhairt do leanbh faoi mhíchumas, tá liúntas Lucsamburg ceaptha chun costais a chlúdach a chuirfidh ar chumas an duine faoi mhíchumas feidhmiú sa tsochaí. Tá cuspóir sóisialta láidir ag an dá thairbhí. Trína gníomhaíochtaí neamhdhleathacha sa chás seo, dhiúltaigh an Pharlaimint an cuspóir sin agus chuir sí ionchais dhlisteanacha an duine faoi mhíchumas maidir le saol níos fearr i mbaol. I ndáil leis sin, mheabhraigh an tOmbudsman Airteagal 26 de Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh, ina luaitear go n-aithníonn agus go n-urramaíonn an tAontas an ceart atá ag daoine faoi mhíchumas leas a bhaint as bearta a ceapadh chun a neamhspleáchas, a lánpháirtiú sóisialta agus gairmiúil agus a rannpháirtíocht i saol an phobail a áirithiú.

35. Ar deireadh, ina freagra an 26 Meitheamh 2008, rinne an Pharlaimint tagairt do phrionsabal na deimhneachta dlíthiúla chun údar a thabhairt lena diúltú an cinneadh neamhdhleathach i dtrácht a chúlghairm, le héifeacht chúlghabhálach. Ní raibh an tOmbudsman cinnte de gur theip ar an ngearánach cloí le spriocdháta chun achomharc a chur isteach os comhair na Cúirte agus, i ndeireadh thiar thall, gur thug sé údar le leasanna príobháideacha a linbh faoi mhíchumas a íobairt. Mar a luaigh an Chúirt ina breithiúnas 'clasaiceach' SNUPAT , maidir le beart riaracháin neamhdhleathach a tharraingt siar, "ní féidir prionsabal *na hurraime do dheimhneacht dhlíthiúil, atá tábhachtach de réir mar a bheidh, a chur i bhfeidhm ar bhealach iomlán ach ní mór a chur i bhfeidhm a chomhcheangal le prionsabal na dlíthiúlachta; braitheann an cheist maidir le cé acu de na prionsabail sin a bheadh i réim i ngach cás ar leith ar chomparáid idir leas an phobail agus na leasanna príobháideacha* ". [15] Ar an gcaoi chéanna, rinne Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh an chonclúid seo a leanas sa Bhreithiúnas: " *Maidir le cearta an achomharcóra a chinneadh, tá an cinneadh asbhainte a fógraíodh an 18 Meán Fómhair 2000 críochnaitheach lena éifeachtaí airgeadais go léir, toisc nach ndearnadh agóid ina choinne laistigh den teorainn ama chun caingean a thabhairt. Cinneann an Chúirt seo, áfach, nach mór don Pharlaimint na suimeanna a baineadh go mícheart óna luach saothair a íoc leis an achomharcóir amhail ón 1 Iúil 2003, an dáta a tháinig cinneadh an 26 Meitheamh 2003 i bhfeidhm, mar aon le hús* .

36. Dá bhrí sin, mheas an tOmbudsman nach raibh diúltú an ghearánaigh a chúiteamh as asbhaint mhídhleathach an liúntais Eorpaigh, rud a dhiúltaigh cúnamh airgeadais do thuismitheoir linbh faoi mhíchumas a bhfuil ualach mór air cheana féin, i gcomhréir le prionsabail an dea-riaracháin. Bhí cás drochriaracháin i gceist leis sin. Chuaigh sé sin in olcas

toisc gur iarr an gearánach go sonrach, ina chéad ghearán Airteagal 90(2), ar an bParlaimint fanacht ar thoradh chás an Uasail W. sula ndearna sé an asbhaint, ach dhiúltaigh an Pharlaimint é sin a dhéanamh.

37. I bhfianaise an mhéid thuas, rinne an tOmbudsman an dréachtmholadh seo a leanas de réir Airteagal 3(6) de Reacht an Ombudsman Eorpaigh.

"Ba cheart don Pharlaimint an liúntas linbh chleithiúnaigh dhúbailte a íoc go cúlghabhálach leis an ngearánach don tréimhse ón 1 Márta 2004 go dtí an 1 Aibreán 2005, eadhon, suim EUR 5500."

Na hargóintí a cuireadh faoi bhráid an Ombudsman tar éis a dhréachtmholadh

Tuairim réasúnaithe na Parlaiminte

38. Ar an gcéad dul síos, leag an Pharlaimint béim ar an meas is mó atá aici ar bharúlacha an Ombudsman, go háirithe toisc go bhfuil tionchar ag an gcás seo ar leasanna duine aonair. Mar sin féin, dhiúltaigh sí an dréachtmholadh a chomhlíonadh.

39. Dúirt an Pharlaimint gur dócha go mbainfeadh níos mó ná beirt oifigeach le moladh an Ombudsman na suimeanna a baineadh as méid an liúntais linbh chleithiúnaigh dhúbailte a aisíoc.

40. Tháinig staid riaracháin agus dhlíthiúil an ghearánaigh chun bheith críochnaitheach toisc gur theip air cur ina choinne laistigh den teorainn ama atá leagtha síos sna Rialacháin Foirne. De réir chásdlí chúirteanna an Aontais Eorpaigh, is ábhar beartais phoiblí iad na spriocdhátaí le haghaidh gearán agus achomharc a leagtar síos le hAirteagal 90(2) [16] agus le hAirteagal 91(3) [17] de na Rialacháin Foirne. Leagadh síos iad chun soiléireacht agus cinnteacht a áirithiú i gcásanna breithiúnacha.

41. Ba cheart prionsabal na deimhneachta dlíthiúla, prionsabal ginearálta an dlí Eorpaigh, a thuiscint mar phrionsabal a chiallaíonn gur gá don údarás riaracháin cobhsaíocht dhlíthiúil staideanna breithiúnacha aonair a áirithiú le himeacht ama agus a chinntiú go bhfuil na rialacha is infheidhme soiléir.

42. Ní féidir feidhm a bheith ag breithiúnais lena neamhnítear beart riaracháin aonair maidir le cásanna daoine nach raibh ina bpáirtithe in imeachtaí. Ní raibh an gearánach ina pháirtí sa Bhreithiúnas agus ní raibh baint dhíreach aige leis an mbeart a chuir an Chúirt Bhreithiúnais ar neamhní.

43. I bhfianaise a thábhachtaí atá prionsabal na deimhneachta dlíthiúla agus, go háirithe, an ceanglas maidir le deimhneacht i staideanna breithiúnacha, chuir an Pharlaimint in iúl nach

bhfuil sí i bhfabhar an Breithiúnas a chur i bhfeidhm ar staid an ghearánaigh.

44. Baineann cás an ghearánaigh le ceart aonair faoi na Rialacháin Foirne. In 2007, d'eisigh cúirteanna an Chomhphobail breithiúnais eile a thug ar an bParlaimint a cleachtas riaracháin a athrú le héifeacht ó dháta na rialuithe. Dá gcinnfeadh an Pharlaimint i bhfabhar an ghearánaigh, ba dhócha go gcruthófaí fasach laistigh den institiúid.

45. Go deimhin, de bhua chásdlí chúirteanna an Aontais [18] , dá gcuirfí an Breithiúnas i bhfeidhm maidir le hoifigigh i gcásanna comhchosúla, d'osclódh sé sin na spriocdhátaí do na hoifigigh chun cinntí comhchosúla a chonspóid, ní hamháin na cinn a rinneadh tar éis an Breithiúnas a eisiúint, ach freisin na spriocdhátaí a glacadh roimh dháta an Bhreithiúnais.

46. Thairis sin, d'fhéadfadh teorainn ama threallach ar éifeachtaí cinnidh bhreithiúnaigh a bheith inaitheanta nó inchoimhlinte dá sáródh a chur i bhfeidhm cúlghabhálach prionsabail na bainistíochta fónta airgeadais agus riaracháin.

47. Chuir an Pharlaimint in iúl go bhféadfadh impleachtaí buiséadacha an-mhór a bheith ann freisin i réimsí eile inar chuir cúirteanna na hEorpa oibleagáid ar Údarás Ceapacháin a léirmhíniú ar na Rialacháin Foirne a athrú. Rinne an Pharlaimint tagairt don bhreithiúnas in *Cristina Asturias Cuerno v an Coimisiún* [19] , inar chuir an Chúirt Chéadchéime cinneadh an Údaráis Ceapacháin ar ceal gan liúntas easaoránachta a dheonú d'oifigigh a bhí ag obair mar chúntóirí parlaiminteacha le linn tréimhse shonrach. Dá mba rud é go ndéanfadh an Pharlaimint an Breithiúnas a chur i bhfeidhm go cúlghabhálach ar chás an ghearánaigh, d'fhéadfadh na hoifigigh lena mbaineann an cás thuasluaite a iarraidh ar an bParlaimint go n-íocfaí a liúntais easaoránachta go cúlghabhálach.

48. Foráiltear *le* cásdlí SNUPAT a ndearna an tOmbudsman tagairt dó ina dhréachtmholadh nach prionsabal iomlán é prionsabal na deimhneachta dlíthiúla agus nach mór a chur i bhfeidhm a chomhcheangal le prionsabal na dlíthiúlachta. Sa bhreithiúnas céanna sin, áfach, chinn an Chúirt Bhreithiúnais gur féidir prionsabal na deimhneachta dlíthiúla a shárú má chineann an bhreithmheas ar thábhacht na leasanna *atá i gceist ar an gcéad dul síos chuig údar an chinnidh sin* . Thairis sin, *bhí* cásdlí SNUPAT bunaithe ar imthosca fíorasacha agus dlíthiúla atá éagsúil le himthosca an ghearánaigh.

49. Sa chás sin, áfach, tá cothromaíocht na leasanna i bhfabhar leas an phobail, ionas nach mbeidh an baol ann go bhféadfadh sé a bheith d'oibleagáid ar an bParlaimint beart riaracháin a tharraingt siar agus méideanna atá dlite go haisghníomhach a íoc nuair a dhéanann cúirteanna an Aontais Eorpaigh cinneadh a dhéanann difear do leasanna pearsanta oifigigh a neamhniú.

50. Ní dhearna an Pharlaimint aon ghealltanas don ghearánach maidir lena cinneadh a chur siar mar gheall ar chás a bhí ar feitheamh le cúirteanna an Aontais Eorpaigh.

Measúnú an Ombudsman

51. Is oth leis an Ombudsman go bhfuil cur chuige dlíthiúil glactha ag an bParlaimint maidir le gearán a chuir tuismitheoir linbh faoi mhíchumas isteach gan a chur san áireamh nach bhfuil na teidlíochtaí go léir faoi na Rialacháin Foirne mar an gcéanna.

52. Ní mheasann an tOmbudsman go bhfuil sé úsáideach dul i mbun tuilleadh malartuithe maidir le hargóint dhlíthiúil leis an bParlaimint. Mar a luaitear ina dhréachtmholadh, fiú mura bhfuil oibleagáid dhlíthiúil ar an bParlaimint an Breithiúnas a chur chun feidhme i ndáil le hoifigigh a bhfuil imthosca comhchosúla acu, ach nach raibh ina bpáirtí sa chás, níl cosc dlíthiúil ar an bParlaimint léirmhíniú na Cúirte ar dhlí AE a chur i bhfeidhm maidir le hoifigigh den sórt sin.

53. Chuige sin, ba mhaith leis an Ombudsman dhá ráiteas a dhéanamh. Ar an gcéad dul síos, meabhraíonn sé an cásdlí socair [20] , a bhfuil a fhios ag an bParlaimint go cinnte, lena bhforáiltear go bhfuil éifeacht chúlghabhálach ag léirmhíniú dhlí AE arna thabhairt ag an gCúirt, ach amháin má leagann an Chúirt seo teorainn ama síos maidir le héifeachtaí a breithiúnais ar an léirmhíniú ábhartha [21] . Tugann an tOmbudsman dá haire, sa Bhreithiúnas, nár chinn an Chúirt teorainn den sórt sin maidir lena léirmhíniú ar na hairteagail ábhartha de na Rialacháin Foirne.

54. Ar an dara dul síos, cuireann sé in iúl go bhfuil tábhacht ar leith ag baint le cinntí na Cúirte maidir le héilimh aonair a bhaineann le liúntais teaghlaigh atá ceaptha do bhaill foirne a bhfuil **leanaí** faoi mhíchumas acu, fiú mura bhfuil éifeacht *erga omnes* acu. Tá cearta bunúsacha leanaí [22] agus daoine faoi mhíchumas [23] rannpháirteach sa chás seo. Déantar iad sin a chódú i gCairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh agus is dlí ceangailteach de chuid an Aontais iad. Ní mheasann an tOmbudsman gurb ionann tábhacht shóisialta an liúntais easaoránachta a íoctar le hoifigeach toisc go bhfuil sé ina chónaí i gcaipiteal na hEorpa agus nach bhfuil sé ina thír féin agus an t-ualach sóisialta den liúntas dúbailte linbh chleithiúnaigh a íoctar leis an bhfoireann ar gá dóibh aire a thabhairt dá leanaí faoi mhíchumas. Tugann an tOmbudsman dá haire ina leith seo gur chinn an chúirt is airde san AE, sa Bhreithiúnas, gan tuairim a Abhcóide Ghinearálta a leanúint, ach cinneadh a dhéanamh i bhfabhar thuismitheoir linbh faoi mhíchumas.

55. Is cosúil go measann an Pharlaimint, má ghlacann sí le moladh an Ombudsman, go n-iarrfaidh an iliomad oifigeach a mbaineann an Breithiúnas leo, nó breithiúnais eile i gcásanna nach raibh siad ina bpáirtí iontu agus inar daoradh an Pharlaimint as neamhdhleathacht a gníomhaíochtaí, an chóir chéanna. Tugann an tOmbudsman le fios, áfach, nach mbeadh glacadh ag an bParlaimint lena dhréachtmholadh ach ina fhasach d'imthosca *comhchosúla* . Fiú má áitíonn an Pharlaimint go bhfuil níos mó ná dhá chás chomhchosúla i measc a foirne, tá an tOmbudsman suite de nach bhfuil ach líon an-bheag díobh fós.

56. Roghnaigh an Pharlaimint gan glacadh leis an dréachtmholadh a rinne an tOmbudsman i bhfabhar thuismitheoir linbh faoi mhíchumas. Déanann an Pharlaimint ionadaíocht ar shaoránaigh na hEorpa agus ba cheart di staid na dtuismitheoirí sin a thuiscint agus a urramú ar bhealach níos fearr ná aon institiúid eile. Mar sin féin, theip air é sin a dhéanamh. Thairis sin, is léir gur ghníomhaigh an Pharlaimint go héagórach toisc nár lean sí iarraidh an ghearánaigh a

cinneadh a chur ar fionraí sular eisíodh an Breithiúnas. Níl aon rogha ag an Ombudsman ach an cás a dhúnadh agus ráiteas criticiúil a dhéanamh thíos.

57. I bhfianaise an mhéid thuas, measann an tOmbudsman freisin gurb iomchuí Coiste Achainíocha na Parlaiminte a chur ar an eolas faoi sheasamh a sheirbhísí riaracháin i ndáil le cearta bunúsacha leanaí agus daoine faoi mhíchumas.

B. Conclúidí

Ar bhonn a fhiosrúcháin ar an ngearán seo, dúnann an tOmbudsman an ráiteas criticiúil seo a leanas:

Níor dhiúltaigh an Pharlaimint cúiteamh a thabhairt don ghearánach as asbhaint neamhdhleathach an liúntais Eorpaigh, rud a shéanann cúnamh airgeadais do thuismitheoir linbh faoi mhíchumas a bhfuil ualach mór air cheana féin, i gcomhréir le prionsabail an dea-riaracháin. Is measa fós é sin toisc gur iarr an gearánach go sonrach, ina chéad ghearán Airteagal 90(2), ar an bParlaimint fanacht ar thoradh chás an Uasail W. sula ndearna sé an asbhaint, ach dhiúltaigh an Pharlaimint é sin a dhéanamh.

Ba chás drochriaracháin é sin.

Cuirfear an gearánach agus an Pharlaimint ar an eolas faoin gcinneadh sin

P. Nikiforos Diamandouros

Arna dhéanamh in Strasbourg an 18 Deireadh Fómhair 2010

[1] Léitear Airteagal 67(3) de na Rialacháin Foirne mar seo a leanas: *"Féadfar an liúntas linbh chleithiúnaigh a dhúbailt le cinneadh réasúnaithe speisialta ón údarás ceapacháin, ar cinneadh é a bheidh bunaithe ar dhoiciméid leighis lena suífear go bhfuil bac meabhrach nó fisiceach ar an leanbh lena mbaineann a bhfuil caiteachas trom ar an oifigeach dá bharr."*

[2] Léitear Airteagal 67(2) de na Rialacháin Foirne mar seo a leanas: *"Dearbhóidh oifigigh a fhaigheann liúntais teaghlaigh a shonraítear san Airteagal seo liúntais den chineál céanna arna n-íoc ó fhoinsí eile; bainfear na liúntais sin as na liúntais sin a íocfar faoi Airteagal 1, Airteagal 2 agus Airteagal 3 d'Iarscríbhinn VII."*

[3] Cás T-33/04 Weißenfels v Parlaimint na hEorpa [2006] ECR-SC I-A-2-1.

[4] Cás C-135/06 P Weißenfels v Parlaimint na hEorpa [2007] ECR I-12041.

[5] Ina freagra ar ghearán Airteagal 90(2) an ghearánaigh, dúirt an Pharlaimint gur chealaigh sí an cinneadh liúntas Lucsamburg a laghdú go dtí an liúntas leanaí reachtúil simplí nuair a shroich leanaí an ghearánaigh 26 bliana d'aois ar an bhforas nach raibh an dá liúntas sin den chineál céanna.

[6] Cás T-147/95 Pavan v an Pharlaimint [1996] ECR SC I-A-291.

[7] Léitear Airteagal 91(3) de na Rialacháin Foirne mar seo a leanas: "Déanfar achomhairc faoi mhír 2 a chomhdú laistigh de thrí mhí. Tosóidh an tréimhse:

ar an dáta a dtabharfar fógra faoin gcinneadh a rinneadh mar fhreagra ar an ngearán;

ar an dáta a rachaidh an tréimhse a fhorordaítear don fhreagra in éag i gcás ina mbeidh an t-achomharc i gcoinne cinneadh intuigthe lena ndiúltaítear do ghearán a cuireadh isteach de bhun Airteagal 90(2); mar sin féin, i gcás ina ndiúltófar do ghearán trí chinneadh sainráite tar éis é a bheith diúltaithe le cinneadh intuigthe ach sula mbeidh an tréimhse chun achomharc a thaisceadh imithe in éag, tosóidh an tréimhse chun an t-achomharc a thaisceadh as an nua."

[8] Féach fonóta 4 thuas.

[9] Ordú an CFI an 11 Iúil 1997: Cás T-16/97 Chauvin v an Coimisiún [1997] ECR II-681, mír 43.

[10] Meabhraíonn an tOmbudsman, san am a chuaigh thart, gur chuir an Pharlaimint *erga omnes* i bhfeidhm ar a cuid oifigeach maidir le léirmhíniú dlíthiúil ar chúirt de chuid an Aontais Eorpaigh i gcás ar leith atá ar feitheamh os a comhair. Tharla sé sin i ndáil leis na bearta idirthréimhseacha dá bhforáiltear in Iarscríbhinn XIII a ghabhann leis na Rialacháin Foirne nua. Deimhníonn an gníomh sin, murab ionann agus an méid a mheasann an Pharlaimint anois, go bhfuil sé go hiomlán dlíthiúil d'institiúid léirmhíniú dlíthiúil cúirte nó cúirteanna Eorpacha a chur i bhfeidhm.

[11] Cás C-135/06 P Weißenfels v Parlaimint na hEorpa [2007] ECR I-12041, go háirithe mír 99:

"Dá bhrí sin, níl an liúntas faoi na Rialacháin Foirne ná an liúntas Lucsamburg den chineál céanna de réir bhrí Airteagal 67(2) de na Rialacháin Foirne."

[12] Cás C-443/07 P Isabel Clara Centeno Mediavilla agus Daoine Eile v an Coimisiún, breithiúnas an 22 Nollaig 2008, nár foilsíodh fós in ECR.

[13] Cás 14/61 Koninklijke Nederlandsche Hoogovens en Staalfabrieken N.V. v Ard-Údarás an Chomhphobail Eorpaigh do Ghual agus Cruach [1962] ECR 253.

[14] Féach an cásdlí thuasluaite, mír 6:

"Ina theannta sin, tá idirdhealú le déanamh, toisc go n-athraíonn an riail lena gceanglaítear go ndéanfar an tarraingt siar laistigh de thréimhse réasúnta ama ó thaobh substainte agus méide de de réir na n-imthosca. Go deimhin, is lú tábhacht a bhaineann leis an riail sin, a bhféadfadh tábhacht shuntasach a bheith ag baint léi i gcás inar ceist í a bhaineann le cinntí lena gcruthaítear cearta aonair, i gcás inar ceist faoi chinntí dearbhaitheacha amháin atá i gceist… ní fhéadfadh tábhacht chinntitheach a bheith ag baint leis an gceist 'tréimhse réasúnach ama sa chás seo, ach ní raibh inti ach gné amháin de leas speisialta an iarratasóra maidir le prionsabal na deimhneachta dlíthiúla a urramú, prionsabal ar ceanglaíodh ar an ardúdarás agus a chuir sé san áireamh.'

[15] Cásanna Uamtha 42 agus 49/59 *SNUPAT* v *Ard-Údarás* [1961] ECR 1953, mír 78.

[16] léitear Airteagal 90(2) de na Rialacháin Foirne mar seo a leanas: "Féadfaidh aon duine a bhfuil feidhm ag na Rialacháin Foirne seo maidir leis gearán a chur faoi bhráid an údaráis ceapacháin i gcoinne gnímh a dhéanann dochar dó, i gcás ina mbeidh cinneadh déanta ag an údarás sin nó i gcás inar mhainnigh sé beart a ghlacadh a fhorordaítear leis na Rialacháin Foirne. Ní mór an gearán a chur isteach laistigh de thrí mhí. Tosóidh an tréimhse:

—ar an dáta a fhoilsítear an gníomh más beart de chineál ginearálta é;

ar an dáta a dtabharfar fógra faoin gcinneadh don duine lena mbaineann

—ar an dáta a rachaidh an tréimhse a fhorordaítear i gcomhair freagra in éag i gcás ina mbaineann an gearán le cinneadh intuigthe lena ndiúltaítear d'iarraidh dá bhforáiltear i mír 1."

[17] Féach fonóta 7 thuas.

[18] Cás C-389/98 P Gevaert v an Coimisiún [2001] ECR I-65, míreanna 49, 55, 56 agus Cás T-242/94 Sergio del Plato v an Coimisiún [1994] ECR II-961, mír 18 agus mír 20: "Féadfaidh cinneadh maidir le duine amháin nó níos mó de chomhghleacaithe iarratasóra a bheith ina fhíoras substaintiúil nua lena dtugtar údar maith lena chás a athscrúdú i gcás ina bhfuil na cásanna lena mbaineann cosúil lena chéile agus go háirithe i gcás nach bhfuil na cúiseanna lena dtugtar údar leis an gcinneadh a d'fhéadfaí a ghlacadh tar éis athscrúdú éagsúil leis na cúiseanna a thug údar cuí le glacadh an chinnidh a agraíonn an t-iarratasóir trí fhíoras nua."

[19] Féach Cás T-473/04 Cristina Asturias Cuerno v an Coimisiún, breithiúnas an 19 Meitheamh 2007 nár foilsíodh fós sa ECR. Bhain an cás seo le liúntas easaoránachta a dheonú d'oifigigh nó d'fhoireann eile a d'oibrigh mar chúntóirí parlaiminteacha le linn na tréimhse tagartha a leagtar síos in Airteagal 4(1)(a) d'Iarscríbhinn VII de na Rialacháin Foirne.

[20] Meabhraíonn an tOmbudsman, i bpléití dlíthiúla, gur de réir analaí a dhéantar tagairtí don chásdlí ar phrionsabail dhlí an AE agus ní toisc go bhfuil imthosca an cháis dá dtagraítear mar an gcéanna leis an gcás a pléadh.

[21] Cás C24/86 Blaizot v Ollscoil Liege agus Eile [1988] ECR I-379 mír 27 agus an cásdlí a luaitear ann.

[22] Féach Airteagal 24 (Cearta an linbh) de Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh (http://www.europarl.europa.eu/charter/default_en.htm [Nasc]).

"1. Beidh ag leanaí an ceart chun cibé cosaint agus cúram is gá ar mhaithe lena ndea-bhail. Féadfaidh siad a dtuairimí a chur in iúl gan bhac. Cuirfear tuairimí den sórt sin san áireamh maidir le hábhair a bhaineann leo i gcomhréir lena n-aois agus lena n-aibíocht.

2. I ngach gníomh a bhaineann le leanaí, bíodh sé á dhéanamh ag údaráis phoiblí nó ag institiúidí príobháideacha, ní mór tús áite a thabhairt do leas an linbh.

3. Beidh sé de cheart ag gach leanbh caidreamh pearsanta agus teagmháil dhíreach a chothú go rialta lena bheirt nó lena beirt tuismitheoirí, mura rud é go bhfuil sé sin contrártha lena leasanna."

[23] Féach Airteagal 26 (Daoine faoi mhíchumas a lánpháirtiú) de Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh:

"Aithníonn agus urramaíonn an tAontas an ceart atá ag daoine faoi mhíchumas leas a bhaint as bearta atá ceaptha chun a neamhspleáchas, a lánpháirtiú sóisialta agus gairmiúil agus a rannpháirtíocht i saol an phobail a áirithiú."